

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Grešnikova molitev.

Marija, ti nebeška mati,
ti si rodila Jezusa,
ti nam prinesla odrešenje
in izveličanje sveta.

Odpusti, mati, zmote moje,
odpusti moje vse dolge —
ko danes tebi v dar prinašam
spokorno srce in solzé.

Kapelan Fr. Pavšič.

Na praznik sv. Jožefa.

Tebe, Jožef, naj časte ne-
beščanov trume; tebe, Jožef,
najproslavlja jo kristijanov zbori.
(Iz himne sv. Jožefu.)

Ljubomil god nam je zasijal na obzorju
cerkvenega nebesa s tem jutrom, oživljajoč
nas tudi zato toliko bolj, ker se narava
sama krog nas dviga ta čas že na bujno
pomlad. Gorkeji dih z naših gora in dolin
tali namreč snežno odejo, vzbujaje pod
grmom v zatišju cvetico sv. Jožefa: modro
vijolo.

Dragi! — Očitno slovesno češčenje sv.
Jožefa se je začelo bolj v poznejši dobi
krščanstva; posebno je njega zvesta častilka,
sv. Terezija, zelo vplivala na sv. Jožefa
slavljenje. Brezdvombeno mora pa na to
češčenje nagibati tudi beseda sv. pisma,
ki slove: „Zvest mož prejme veliko hvale“ —
(Preg. 28, 20.) „kedor je pa varuh svojega
Gospoda, doseže čast.“ (Preg. 27, 18.) —
A ni nam danes praznovati le čuvaja pre-

čiste Device ali Gospodovega varuha; spo-
minjamo se sv. Jožefa ob enem kakor
vesoljne sv. cerkve zaščitnika in priprošnjika
naših slovenskih dežel. In takemu zvestemu
možu in Gospodnjemu in Marijinemu čuvaju
ter sv. cerkve in naših pokrajin priprošnjiku
pač po pravici sodi svetopisemskih besedi
zahteva: velike hvale in mnogo časti.

Zato premislimo danes 1 vič sv. Jožefa
čuvaja nad Jezusom in nad sv. De-
vico v življenju in 2 gič sv. Jožefa
smrti in kako čuva nad vsemi nami
sedaj, ko je v nebesih.

1 vič: Sv. Jožef čuva nad detetom
Jezusom in nad sv. Devico.

V Nazaret pogledimo v hišico, kjer je
bil Jezus izrejen.

Simeon starček je imel v jeruzalemskem
templju enkrat le v naročju božje dete ter
si je vzradoščen ob tem želel umreti. A,
rednik Jezusov, sv. Jožef, pa ponavlja
lahko nosi po svojem stanu božje dete in
mu je v strežbo ves čas njegovega mla-
dostnega življenja.

Mislimo si, kako se trudi za dete Jesusa
sv. rednik Jožef na poti v Egipet in iz
Egipta. Kolikrat mora pač begati po puščavi,
da dobi vžitne vode za božjega Sinu; ko-
likokrat si mora preskrbeti z visoke palme
hladilnega njenega sadu, da vtolaži Jezuščeku
žejo in lakoto; kolikrat mora brezdvombeno
ure hoda na svojih ramah imeti to božje
dete, in morda se čuvajočemu to nebeško
posest zglasuje v temni noči grozeči glas
poglarvarja puščave, leva — morilca.

In ob Jezusu Jožefova zvesta zaročnica Marija, ona šibka nebeška prikazen, kakor je do njenega prihoda ni poznal ta stvarjeni svet in ne bo več prilike imel diviti se še kedaj taki zemljanki. Z Jezusom je tudi Marija Jožefovi skrbi izročena.

V resnici zvest in moder hlapec, ki ga je postavil Gospod nad svojo družino.

2gič: Sv. Jožefa smrt in kako čuva nad nami sedaj, ko je po blaženi smrti v nebesih.

Jezus se prikaže iz tihega življenja, iz nazareške hiše; „učiti začenjajoč je pri tridesetih letih.“ (Luk. 3, 23) kakor nam poroča sv. beseda.

Trti ni več potreba podpirajočega murbinega drevesa, ko izraste blizu nje drugo in veličastnejše drevo — sveti Sin je namreč sedaj božji materi pač krepka podpora — krepkeje ni bilo in je ne bo — torej gre na zaton sv. Jožefa poklic.

Sv. Jožef umira. Smrt njegova je lepa in zemlja ni videla častitljiveje družbe krog umirajočega še nikoli. — Na eni strani Jezus, ki po besedah sv. Frančiška Saleziana govori svojemu redniku: „Zvesto si, blagi mož, čuval nad menoj, kakor čuva nad svojim detetom oče; nad materjo Marijo si vprto imel svoje skrbno oko: bil si božjih sklepov verni služabnik.“ — Kaj ne, dragi, kako je moral takim ali podobnim besedam vtolažen odgovoriti umirajoči rednik nebeškega Sinu: „Sedaj izpustiš svojega hlopea v miru, ker objemale in nosile so te moje roke; videle so te moje oči in vekomaj te bodo gledale v nebesih.“ In če se je obrnil na drugo stran ležišča — koga je v gledal na drugi strani? Nebeško prikazen Marijo je videl, ki mu umirajočemu streže sedaj za vso ljubezen njegovega življenja se zahvaljevaje. — In tako se je preselil iz revne zemlje v lepa nebesa, Jezusa in Marijo ob smrtni postelji, sv. Jožef v starosti nekakih 70ih let.

O presrečni Jožef, ki ga v blaženosti ni doseči v življenju in ga v srečni smrti ne doseže nobeden. Kakošno mu je moralo še le tamkaj v nebesih biti plačilo za vse to, kar je storil Bogučloveku in Bogorodici tu na zemlji. Kakošno plačilo, če Krist najma-

njemu svojih bratov in sestra ponujeni kozarec mrzle vode sprejme prav tako, kakor da bi namenjen bil njemu.

Dragi! Le do Jožefa — vsi mi do njega svojimi prošnjami. Bogati in revni; zdravi in bolni in umirajoči — vsi svojimi prošnjami do Jožefa: po sv. Toma Akvijniana besedi je sv. Jožef „naš splošnji pomočnik.“

* * *

Predragi! Če se potrudimo, da tudi v čednostih posnemamo svojega velikega priprošnjika sv. Jožefa tu na zemlji, potem ni misliti, da bi si ne osvojili njegove pomoči. Trije so, ki pričajo v nebesih: Oče, Sin in sv. Duh — a trije so, ki pričajo tudi na zemlji in so nam pripravljeni biti v stalno pomoč: Jezus, Marija in Jožef.

Zato nam jasne besede sv. Terezije, če pravi: „Čudapolne so dobrote, ki mi jih je podelil Bog po priprošnji sv. Jožefa in velike so bile nevarnosti — dušne in telesne — katerih sem obvarovana bila z njegovo pomočjo.“

Ljubi! Če je bil sv. Tereziji v svojih priprošnjah sv. Jožef to, kar nam piše o njem — kako, da bi isto biti ne hotel tudi nam vsem? Amen.

Pismo sv. Jožefu.

Koncem 17. stoletja je bilo naše prestolno mesto Dunaj vse drugačno, nego danes. V predmestjih, kjer se sedaj vrstijo krasne vile z vitkimi stolpiči, so takrat stale še revne hišice, koče. Eno teh predmestij se je imenovalo „Ilovčja jama“ ker so tam svoj čas kopali ilovico. Tu je bila naselbina prav ubožnih dunajskih družin.

V eno teh hočemo sedaj pogledati.

Pavel Merten in njegova šestnajstletna hčerka Pepica, to je bila cela družina. Oče je izurjen glasbenik, hči pa jako spretna v raznih ročnih delih. Toda nobeden nju ni imel dosta dela, zato tudi ne dosti zaslužka. Ljudje so bili namreč še vedno bolj zbegani, kar ni jim mogel iz glave strah, ki so ga vžili pred malo leti, ko je prišel grozo-

viti Turek pred Dunaj. V takih časih se muzikom ne godi posebno dobro. Tudi Pavlu Mertenu se ni, celo stradati je moral.

Hčerki se je smilil oče, rada bi mu bila postregla, pa kaj, ko ni imela s čim. Tisto malo, kar je zaslužila, ni zadostovalo. Ko bi bila imela vsaj več naročil, izhajalo bi se bilo za silo. Ali kedo se zmeni za ubogo siroto v kaki zakotni predmestni hišici.

Deklece je voljno prenašalo uboštvo, ne tako oče. Večkrat je bilo slišati iz njegovih ust godrnjanje, semintje tudi kaka kletvea.

Pepico je to zelo bolelo, bila je pobožnega srea.

Nekega dne, ko je bil oče posebno slabe volje, je stopila do njega in mu rekla: Oče, pustite me, da si grem kake službe iskat, in ko si bom kaj prislužila, prinesla vam bom takoj.

»Kaj,« zarohni oče, »zapustiti me hočeš nehvaležni otrok, kedo mi potem postreže? Ne, ne boš šla!«

»Pustite me vender, ljubi oče,« je odvrnila proseče hčerka, »saj vidite, da ni od nikoder nobene pomoči. Zadnjič sem pisala na moža ranjke botre in ga prosila, naj pomaga; a še ni nobenega odgovora in ga tudi več ne pričakujem. Drugam pa se ne vem obrniti.«

»Boljše bi bila storila,« pravi oče jezo, »če bi bila satanu pisala, ker ni tako stisnjen, nego je on.«

»Ne govorite tako oče,« zaprosi hčerka, »imam še enega, do katerega se hočem obrniti — sv. Jožefa, svojega priprošnika. On naju gotovo ne pusti lakote umreti.«

»Misliš,« je odvrnil porogljivo: »jaz pa pravim, da tudi tisti vbogi mizar nima dosti kredita: sicer mu pa lahko pišeš, če se ti ljubi.«

Pepica je prebledela nad temi očetovimi besedami, a molčala. Vsedla se je k mizi, vzela papir in pero in začela:

»Ljubi sv. Jožef! — Usmili se naju vsaj ti. Pomagaj nama iz te bede! Glej, dasiravno bi oba delala rada, morava od lakote umirati, ker nama nihče ne da nič zaslužiti. Oj prosi, prosi ti Boga, naj vsaj meni pošlje kak zaslužek, oče so lačni. — Da ne boš zavrzel

njene prošnje upa: Pepica Merten, muzikova hči na Dunaju; predmestje »Ilovičja jama« št. 168.«

S trdnim otroškim zaupanjem, da bo res dobil sv. Jožef pisemce, ga zvije in poveže s svilnato nitko. Nato ga naveže na vrat golobčeku, ki je ni zapustil, čeravno je moral tudi on stradati. Danes pa, kakor bi se zavedal svojega poslanstva, je hitro sfrfotal skozi odprto okno, naravnost v mesto.

Komaj je pretekla ena ura, potrk pri Mertenovih nekdo na vrata. »Naprej!« ogласi se oče. V sobo stopi mlad gospod.

»Prosim,« vpraša prijazno, »ali ne stanuje tu neka Josipa Merten?«

»Da, da,« odvrnil je oče, in začujeno gledal v ptujca, »jaz oče in Josipina hčerka.«

»Jaz sem Josip Karol Hirtl,« je nadaljeval došli, »meščan in juvelir. Stanujem ne daleč od tukaj. Pred pol ure sem sedel v svoji sobi za pisalno mizo, kar je prifrftotal skozi okno golobček in se mi vsedel na mizo. Za vratom je imel pisemce, privezano na svilnati nitki. Odvezal sem krotki živalici breme in naenkrat je bila na prostem. Ko sem pisemce odprl, bral sem v njem otroško priprosto prošnjo do sv. Jožefa, s podpisom Pepica Merten. Spoznal sem vajino bedno stanje; spoznal hkrati, da je sv. Jožef, katerega vneto častim, poslal k meni tistega golobčka in me tako opomnil, naj vama pomagam. To hočem storiti. Naj pride toraj hčerka do mene, in dam ji dela in zaslužka. In, kakor sem spoznal iz pisemca, ste vi muzik. Ne bi li hoteli mene bolj izuriti na glasovirju?« O prav rad,« je odgovoril oče ves vesel. Torej pridita oba drugi teden v mojo hišo. Te dni pa moram odpotovati. Tu imate mojo vizitko in pet zlatov za ta čas.« Po teh besedah je gospod odšel.

Pepica je bila mej tem šla po nekem opravku, ker se ni nadejala, da bo sv. Jožef odgovoril tako hitro, ne s pismom, nego z dejanjem.

Domov prišedši je našla očeta na tleh pred podobo sv. Jožefa klečečega, vsega v solzah. Začujena ga je vprašala, kaj se je zgodilo. Ko ji je vse razložil, pokleknila je tudi ona in potem sta skupno zahvalila sv. Jožefa za čudežno pomoč.

Drugi teden sta šla do imenovanega meščana, kakor je bilo naročeno. Tam je bil oče učitelj mlademu gospodu, hči pa je pletla, šivala in opravljala vsa hišna dela. — Ko je pa videl gospodar, kako pridna in pobožna je Pepica, spoznal je, da ne bi mogel dobiti boljše družice za življenje, nego je ona. Vzel jo je v zakon. Bila sta srečna, presrečna. Oče Pavel se je za stalno preselil v njuno domovanje.

Vsi trije pa so se vsak večer zbirali pred podobo sv. Jožefa, ki se je skazal tako dobrotnega prošnjemu pismu. F. G.

Na praznik Marijinega Oznanjenja.

Češčena si, milosti polna.
(Luk. 1.)

Kako ljub nam je drage matere spominj. Z imenom mati je povedano vse, kar ima v sebi blagega svet. — Revež ta, ki mu je nesreča vzela v prezgodnjih letih mater, da te prve osebnosti v svojem življenju ni mogel prav dobro spoznati ali da je morda z detinsko nepremišljenostjo žalil to edino bitje. Kako kliče svoja otroška leta zastonj nazaj in mater bi rad nazaj, da bi popravil stotisočkrat to, kar je bil zagrešil ničveden otrok.

Tako pri svetni materi.

Dragi! Danes pa praznujemo nebeško mater Marijo. Ona je nam vsem dušna mati. Saj jo je s križa doli božji sin Jezus apostolu Ivanu in po svojem ljubem Ivanu vsem nam izročil z besedo: „Glej, tvoja mati!“ (Ivan 19, 27.)

Kako naj to svojo mater Marijo častimo v življenju in prosimo v potrebah življenja — to premišljujmo danes v njeno večo slavo in tudi v svoj prid.

*

Ivič. Kako naj Marijo častimo v življenju.

Angelja je poslala božja milost do Marije jej naznanit, da postane mati Odrešeniku vesoljnega sveta.

Tudi nebeški poslanec je ostrmel nad veličastvom tako povikšane zemske stvari, kakor je to bila Marija. — Z besedami: „Češčena si, milosti polna“ (Luk. 1, 28) je

izrečeno to zavzetje angelja Gabriela. „Češčeno“ imenuje in „milosti polno“ imenuje iz nebeške družbe na zemljo prestopli božji sël zemljanko Marijo.

Dragi! Prevzetim veličastva te nebeške matere, ki je angelju v strmenje, tudi nam ne preostaja srčnejega pozdravila, nego je v besedah: „Češčena si, milosti polna!“

Ko še niste umevali, kaj molite, naučile so vas že vaše dobre matere te molitve in otroci, v prvi dobi svojega življenja, ste klicali po materinem glasu „Češčena si Marija!“ Razumevali ste pozneje, odraščajoči, te besede „Češčena si Marija“ in ponavljali je tolikrat ter tolikrat vsak dan. Ko vas danes zjutraj, opoludan in zvečer na angeljevo češčenje vabi sv. cerkev, ne zadoni pač nikoli zvonov glas z višav memo gluhih vaših ušes. In kakor hišni očetje in hišne matere pozivljate svojo družino nedvomno brez prestanka na Marijino slavo klicati jo učeč: „Češčena si, milosti polna!“

Ta pozdrav se ponavljajno čuje iz vaših hiš, ko zbrani na večerno molitev tolikrat izustujete besedilo: „Češčena si, Marija, milosti polna“ v sv. rožnem vencu. V globokih glasovih možje; v visokih žene; v viših mladina; v najvišjih vaši otroci. — Prijatelj sem srce topečemu petju, prijatelj pesniški godbi — a nobena muzika, nobena pesem mi tako ljubko ne udarja na uho, nego kadar mi je prilika dana stopati to uro po vaški poti in prisluškovati glasovom, ki silijo iz hiš vun na prosto. „Češčena si“ iz prve domačije; „Marija“ iz druge; „Milosti polna, Gospod je s teboj, blažena“ iz nadaljne; „med ženami; in blažen je sad tvojega telesa Jezus“ iz zadnje. — Da! Jezus in Marija — najsladkeji imeni v nebesih in na zemlji — blaženi na veke!

2gič. Kako naj Marijo prosimo v potrebah življenja.

Sveta mati je velika dobrotnica hiši in otrokom. Dete ne pozna druge pomagalke; le mater — družega učenika ne vé, nego mater — drug sodnik, če krivico trpi, mu ni znan, le mati je sodnica. Le mati in vse mora mati poravnati med otrokom in dozdavnim razžalilec. Tako je s človeško materjo vselej in povsod.

Kaj pa bo potem z nebeško materjo Marijo? Če je svetna mati vse pripravljena storiti za otroke in tudi stori, koliko bolj bo to še le Marija, ki se od človeške matere odlikuje s tem, da ima skoraj nebeško oblast.

Potreb, dragi, čuti vsak nas mnogo-krat in veliko na duši in na telesu. V telesnih potrebah se časih, tudi večkrat se pride do pomoči. A v dušnih razmerah ti pa pogostokrat revni človek in če je tudi tvoj prednik, tvoj dobrotnik, tvoj prijatelj, tvoja prijateljica ne zna pomagati. Takrat v vroči molitvi in z vsim zaupanjem zakliči: „Češčena si Marija, milosti polna!“ Težko si je misliti, da bi taka naša častilnica in tak klic na milost ne ganil Marijinega materinega srca — saj je obče znano to prepričanje, da ni bil še zapuščen, kedor se je zatekel do Marije in jo je klical na pomoč. Pomoči pa more Marija kakor nikedo drug — saj je proseča vsegamogočnost.

Toliko doseza Marijino češčenje.

Zato, dragi, Mariji zaupaj; njej se izročaj; njej prepuščaj vso skrb za svoj blagor tu na zemlji. Pod njeno nebeško obrambo si brezdvombeno zavarovan najbolje in zavarovan za vselej.

* * *

Molili so hišni gospod in hišna gospa in družina v gostilni kranjskega mesta „Na stari pošti“ neki večer vsi skupno rožni venec. Zamišljen je slonel ob vratih hišni gost. „Kaj vam je, doktor?“ vprašal ga je došli znanec, ki je videl, kako so se obratnemu molilcu ravnokar 3 debele solze pritakale doii čez lici. „Spominji, spominji . . . na Vrbo mislim — na srečno, drago vas domačo, kjer sem molil kedaj otrok z domačimi tudi jaz to večerno molitev . . . Kako srečen sem bil takrat.“

Dragi! Marijo slaviti, Marijo prositi — to ganjeva; to okrepčava; to osrečuje — predvžitek je našega veselega sobivališča v nebesih: z Marijo tam gori! Amen.

Šest nadlog ali gorjá sedanje dobe.

II. Sovraštvo sveta do cerkve.

Ze od začetka je bilo nasprotje otrok tega sveta do božjih otrok. Ko je pa Simeon blagoslovljal Jožefa in Marijo, je rekel: „Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bo zoper govorilo.“ — To se pravi: Kakor učesnik bode on znamenje — in njega nebeškemu tuku, ki svari pred nevero in pred pregreho, bodo nasprotovali svetni modrijani in meseni ljudje. Njegovi tuki in njegova dela se namreč ne strinjajo s tem, česar svet želi in ceni. Zato tudi svet, ki tiči ves v zlu, ni spoznal Odrešenika sveta, in ko je ta prišel v svoje, niso hoteli svoji ga sprejeti. Jezus Krist je dejal apostolom: Vi ste sol zemlje; vi ste namenjeni liki sol ljudi na zemlji obvarovati gnjilobe, t. j. dušne sprijenosti, notranje spačenosti, ter je Bogu storili prijetno. Vi ste luč sveta; vi ste namenjeni s svojim naukom svet razsvetljevati. Našega Odrešenika je svet sovražil zaradi njegovega nuka, in to osodo je Jezus Krist tudi svojim učencem napovedal rekoč: „Ako vas svet sovražil, vedite, da je mene poprej sovražil. Ko bi bili vi iz sveta, ljubil bi svet svoje; ker pa niste iz sveta, nego sem vas odbral jaz od sveta, zato vas svet sovražil.“ In to je bil delež vseh pravovernih kristijanov od početka do današnjih dni in bode do konca sveta. Svet je in bode sovražil papeža, škofe, duhovne in vernike. A tolaži naj vse kristijane Jezusova beseda: „Blagor njim, ki zaradi pravice preganjanje trpe, ker njihovo je nebeško kraljestvo.“

Zakaj pa svet sovražil cerkev? To nam pojasnjuje sv. Pavel, ko pravi: „Mi pa oznamujemo Krista križanega“, t. j. mi učimo nauk o Kristu križanem, ki je ljudem pohujšanje. Saj ljudje niso pričakovali Mesijo ponižanega do smrti na križu; nego v svetni mogočnosti in časti. Narodom pa je križani nespamet. Nevernikom se ta nauk zdi nespameten, ker ne morejo pojmiti križanega Boga in človeka. Sv. cerkev zahteva, naj človeški um sprejme tudi verske resnice, ki presegajo um in sv. vera zahteva samozatajevanje in zlasti vojsko zoper vsakovrstno poželenje, kakor

pravi sv. Pavel: Hodite po duhu, in ne boste izpolnili želj mesa. Kateri pa so Kristovi, križali so svoje meso z grehi in željami vred.

— Prevzetan človek in učen se mnogokrat protivi svoj mu podvreči veri in njenim vzvišenim skrivnostim. In grešnik, zakopan v razne grehe požljivosti, se brani nositi jarm Gospodov in se ustavlja božjim zapovedim. Naš Odrašenik tudi pravi: „Sleherni namreč, kateri hudo dela, sovraži luč in ne pride na luč, da bi ne bila svarjena njegova dela. Grešnik sovraži beli dan ter se boji, da bi na dan prišle njegove pregrehe. Prav tako sovraži oznanovalec božjih zapovedi. Zakaj? Ker mu oznanjuje božjo voljo, ker ga sveti radi grešnega življenja in mu napoveduje božje kaze.“ Ze sama duhovnikova oseba ga bode v oči, kajti v njem vidi zastopnika in oznanovalec krščanske moralke. Zato često izraža gnev in stud do duhovnika na razne načine. Kolikrat se n. pr. koj na železniči napade duhovnik brez povoda le radi stanu, katerega zastopa. Prav tako se grešniki često zgražajo nad njim, čigar lepo življenje je srnotti in bode v oči. Dandanes se pojavlja, kar je pisano v bukvah Modrosti o vedenju krivičnikov do pravičnega. Tam se bere: Zadržajmo ubozega pravičnega: ganimo ga, ker nam nič ne koristi in je našim delom nasproti, in nam grehe zoper postavlo očeta in nas razglasa zavoljo grehov našega vedenja. Koliko jih je vselej, ki trpe radi pravice preganjanje.

Zupnik Alojzij Kummer.

(Dalje prihodnje.)

Romarjeva pisma.

VIII.

Beirut, 14. aprila 1904.

Sporočil sem Ti, da smo se sinoči zadržali pred Bejrutom in da nobeden ni smel v mesto. Le kapitanov namestnik in en spremljevalec sta se odpeljala s čolnom v pristanišče, vsi drugi smo ostali na parniku, ki je bil oddaljen kakih dvesto metrov od obrežja. Gledali smo kakor vjetniki proti bejrutskim višavam ter popraševali, kedaj nas izpuste iz zapora. Toda nikjer določnega odgovora.

Ni druge tolažbe, nego vdati se v osodo in potrpežljivo čakati rešitve.

Nastopil je mrak. V mestu je zasijalo vse polno lučie, ki so se videle toliko lepše, ker stoje hiše v terasah ena nad drugo. To mi je vnemalo še bolj željo po prostosti, a nič se ni dalo storiti zoper kontumacijo. Nihče ni mogel priti na ladijo, in izmed nas niso nikogar pustili z ladije. Lepe razmere. Zapustil sem domovino ter se podal tako daleč, da bi kaj videl, sedaj pa izgubljam čas brez koristi. Prenočiti smo morali na morju.

Učehelj iz Kalkute je bil danes prvi po koncu. Dolgo se je vmišljal, toda koža mu je bila prav tako temnorujava, kakor včeraj. Po dovršeni toaleti je zopet pokleknil na tla in opravil jutranjo molitev. S prvo točko bogoslužja gotov je začel drugo točko. Vsedel se je k mizi, odprl biblijo ter obstal po daljšem prelistovanju na oni strani, ki si jo je izbral za to jutro v čitanje in premišljevanje. Mi drugi smo se lenarili v svojih ozkih ležiščih, ko se je goreči magister že navžil dušne hrane za ves dopoldne. Spomnil sem se nekoga Gospodovega izreka, ki ga ne bom tukaj navajal, ker najdeš zapisanega pri svetem Mateju v 8. poglavju, v 11. in 12. vrsti.

Krog sedmih zjutraj se je začel pomikati od obrežja čoln proti naši ladiji. V čolnu sta sedela dva gospoda in ena dama. Kmalu so dospeli do nas ter po navzdol izpuščenih stopnicah prišli na parnikov krov. Omenjena, iz treh oseb obstoječa družba, je bila zdravstvena komisija. Veliki gospod z nekoliko osivelo brado, lično razdeljeno v dva dela, se je predstavil kapitanu kakor višji zdravnik. Držal se je oblastno, dobro vedoč, da ima veljalno besedo. Nosil je suknjo s štrici, fes na glavi in črne očali na nosu. Bolj prikupljive vnanjosti je bila gospica ali gospa zdravnica, opravljena v beli obleki in pokrita z rumenim slamnikom. Kakor učena ženska je imela seveda tudi ščipec na očeh. Vljudno se je vklonila in nasmehljala vsakemu, ki jo je pozdravil. Tudi jaz sem bil deležen njenega prijaznega pogleda. Tretji v družbi, njun spremljevalec, je zastopal politično gosposko. Tem trem je bila dolžnost, da se prepričajo o zdravstvenem stanju potnikov. Ločili so nas v dva oddelka. Moški

sno se zbrali v spodnjih prostorih ladije pri zdravniku. ženske pa v zgornjih prostorih pri zdravnici. Povsod se je širil duh po tisti tekočini, s katero se čisti okuženi zrak, po karbolu.

Najprej so prišli na vrsto pomorščaki. Podkapitan jih je klical po imenih. Poslušal sem pazljivo ter čul sama hrvaška imena: Dobović, Kačić idr. Glede starosti so bili med mornarji nekateri še čisto mladi, komaj iz deških let, drugi pa že osiveli možje. Nekateri komaj snažni imenovati, ker opravljajo službo pri premogu in pri strojih. Drugi so nosili snežnobelo obleko, ki se jim tudi spodobi kakor sobarjem, kuharjem in pekcu.

Ko je bilo pregledano parniško osebje, vstopali smo mi, a preiskava se ni vršila posebno strogo. Azijska kuga se kaže osobito po tem, da otečejo bolniku oni deli telesa, ki so jim priraščene roke. Na nikomur se n'opazilo kaj takega, zato smo bili izpuščeni kakor zdravi. Sicer pa mislim, če bi bil kak popotnik res obolel na tej bolezni, ne bi bil mogel priti sam pred zdravnika, temveč bi ga bili morali prinesiti, ali pa bi bil moral zdravnik do njega.

Po dovršenem pregledovanju je bilo treba poiskati denarnice. Turek ni le vesten v oziru zdravstvenega stanja tujecev, nego tudi v oziru lastnega dobička. Plačati smo morali vsak okoli dveh kron za trud dotične komisije. In to je bila menda glavna točka v tej vsej zadevi, kajti pri tolikem številu popotnikov se je nabrala precejšnja svota. Ko smo odšteli ta davek, rekli so nam: »Sedaj smete iti v Bejrut«.

Župnik Josip Lavtižar

Iz sveta.

Splošni katoliški shod bo letos na Dunaju. Dne 9. svečana so se sešli zastopniki vseh avstrijskih škofij in soglasno sklenili, da se snide peti splošni katoliški shod na Dunaju dne 11. listopada t. l. Trajal bo do 14. listopada. Shodu je komisar grof Sylva-Tarouca. Njemu je pridružen osrednji odbor, sestavljen iz delegatov vseh škofij, ki pripravi vse, kar je potrebno za omenjeni shod.

B. P.

Kam deva papež denar? Ne omenjamo tu raznih duhovnih naprav in zavodov, ki jih vzdržuje papež — koliko stane samo oni zavod, ki je namenjen razširjanju sv. vere — v misel hočemo vzeti le eno manj znano točko iz papeževnega troškovnika. Ko je bila leta 1870. poglavarju krščanstva vzeta svetna vlada, izgubili so papeški vradniki svoje službe. Nekaj jih je pač sprejela nova vlada na delo, a večina jih je ostala brez posla in brez zaslužka. Papež Pij IX. je vkrenil, da naj se tem nesrečnikom še nadalje plačuje mezda iz papeške blagajne. Tako se je ravnalo tudi za Leona XIII. Ko je nastopil sedanji papež, vprašali so ga, ali naj se nadaljujejo ta izplačila. Pij X. je potrdil milosrčni običaj obeh svojih prednikov obremenivši papeško blagajno z mesečnim troškom blizu 50.000 K. Odtod izvira ščedljivost, ki se ji čudi svet na papeškem dvoru.

B. P.

„Razrimovanje“ je vzplapolalo v dunajskih Nemcih iznova sedaj, ko so potrjene nove šolske postave. V dveh mesecih izza 15. dne grudna 1904 do 15. dne svečana 1905 je stopilo iz katoliške cerkve 4.433 oseb. Izmed teh se je priključilo protestantom 1.235, starokatoličanom 2.743, a 455 jih je ostalo brez verske izpovedbe. Številni odpadi in sramotenja Najvišjega po dunajskih nemško-narodnih časnikih so žalostni pojavi v naši avstrijski domovini. Ali nismo Slovani — kar nas je in kakoršnih nas je — pač pravi vzgledniki, če se merimo s takim ljudstvom?

B. P.

Iz domovine.

Biskup Josip Jurij Strossmayer — največji Jugoslovani, večaka prihodnjo nedeljo svoj devetdeseti god. Visoka starost! Naklonilo mu jo je nebo izpolnovaje dostavek četrte zapovedi. Strossmayer je ljubil, spoštoval in negoval očeta — svoj narod: ljubil in spoštoval je svojo mater — domovino, kakor dosedaj nobeden jugoslovanskih veljakov. Njima je žrtvoval vse svoje dušne in gnotne zaklade. Vse je dal, da bi dvignil svoj narod in proslavil svojo domovino. V se-

danji materialistični dobi — oznanujoči sebični boj za lastni dobiček — nam je dijakovski biskup presvetei vzor, ki nas s svojo divno besedo, a še bolj s požrtvovalnim dejanjem uči, kako naj ljubimo svoj narod in svojo domovino. Spominjajoče se njegovega devetdesetega godu nas prešinja iskrena želja, da bi smrtim kosa še dolgo prizanašala našemu zlatemu mecenu biskupu Josipu Juriju Strossmayerju.

Ponovljenje sv. misijona se bo vršilo v trnovski župni cerkvi v Ljubljani dne 24., 25. in 26. t. m. ob vodstvu veleč. oo. frančiškanov: gvardijana Avrelija s Sv. Gore, lektorja Engelberta iz Kamenika in župnega sodrudnika Bonaventure iz Ljubljane.

Zruje.

Vsako sv. obhajilo 400 dolarjev. Angleška kraljica Elizabeta, ona deviška Elizabeta — kakor je tako rada imenovala sama sebe — je svojim podložnim prepovedala hoditi na sv. obhajilo, in sicer pod kaznijo 400 dolarjev. Ko je neki plemenitaš slišal to prepoved, je rekel: Moj Jezus, rad postanem ubog, samo, da bi užival tebe. In res, šel je, prodal vsa svoja posestva, potem pa vzel na dom katoliškega duhovnika in ta ga je obhajal vsak dan. Kadar ga je kedo naznanil kraljici, da je prebomil njeno postavo, plačal je 400 dolarjev. Ker se je to godilo tako pogosto, je mož kmalu obubožal. Toda Bog ni pustil nepoplačene te zvestobe svojega služabnika. Podelil mu je veliko milost, da je umrl kakor mučenik za presv. Rešnje Telo. — Pri nas ni treba plačati nobene kazni — nasprotno: in vender F. G.

Ali je tvoj Bog velik ali je majhen? Gosposdek — sitnež, kakor je takih sitnežev več — se je hotel pošaliti z deklico, ki je pasla svoje hišne krave in od časa do časa prelepo za-

pela kako staro iz naroda. »Povej mi deklica« — je vprašal — »je li tvoj Bog velik ali majhen?« Priprosto dekle je pogledalo vsiljive naravnost v obraz in zrlo vanj s tistim nehlimbnim očesom, kakor jih vidiš le samo na takih otrokih. Po tem kratkem prestanku mu je odgovorila: »Moj Bog je majhen in ob enem velik.« »Kako to razumevaš?« »Oj,« jela je deklica pojasnovati, »tako velik je, da ga ne obsegajo nebes nebesa; a ob enem je tako majhen, da prebiva sredi mojega srea.« Začetkoma je bilo revežčka sram; potem pa je pravil naokrog, da je ta deklin odgovor bolj vtrdil v njem kršćanstvo, nego vse knjige, kar jih je bral do sedaj v obrambo kršćanstva.

Bolnikova hvaležnost. Leta 1868. je italijanski brusar zanesel v Mokronog koze. Med ljudmi je bil velik strah. Nekateri so tudi zboleli za kozami. Med temi je bil sodnijski adjunkt Grohman. Ko se je izhudila bolezen, poklical je Simona Pleničarja* kapelana na Trebelnem. Ko se je izpovedal, obje je iz hvaležnosti duhovnika Pleničarja. Na to ga je domači kapelan obhajal in mazilil s sv. oljem. Nekaj ur pozneje je ta bolnik mirno v Gospodu zaspal. Trebelski kapelan Pleničar je sicer našel koze, a ozdravel z božjo pomočjo.

Župnik Alojzij Kummer.

* O Simonu Pleničarju je pisala „Zg. Danica“ 1. 1901. št. 21

Popravi.

V zadnji številki „Danice“ se je vrinila v spis „Romarjeva pisma, VII“, mučna slovniška in zgodovinska pomota. V petnajsti vrstici naj se čita pravilno: „To mesto je znano iz tretje križarske vojske, ki so jo vodili angleški kralj Rihard, francoski kralj Filip II. in avstrijski vojvoda Leopold v sveto deželo.“

V postnem listu pa beri na strani 76 v vrstici 21 „dovoljeno nasitovati.“ Besedilo „zapovedano nasitovati“ včinja namreč velik nezmisel.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrto leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron, za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej. V Ljubljani se dobavajo posamezne številke po 10 vinarjev v Lovro Blaznik-ovi trgovini na Starem trgu in v Ivane Pichlerjeve tabakarni na Kongresnem trgu.